

Justitie vangt eerste bitcoins

De Morgen,
Wo. 14 Jan. 2015, Pagina 15

In het kader van een gerechtelijk onderzoek in ons land zijn voor de eerste keer bitcoins gevonden door de politie. Een mooie slag, een moeilijke opdracht: hoe bewaar je een virtuele munt waar geen regels voor bestaan? 'We willen zo snel mogelijk van die bitcoins af', zegt Theo Jacobs, de man die de munt moet bewaren.

Met enig zin voor drama tweette de directeur van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (COIV) dat zijn mensen 'een sprintje' moesten trekken om de aangeslagen bitcoins in veiligheid te brengen. Theo Jacobs, directeur van de dienst binnen justitie die verantwoordelijk is voor inbeslagnames, van Ferrari's tot bankbiljetten, kan opgelucht ademhalen. "We hebben ze. Ze zijn veilig."

De bitcoins zijn in beslag genomen in het kader van 'illegale activiteiten'. Het is niet duidelijk of de munt gebruikt is om handel in illegale producten te drijven.

Bitcoins zijn virtuele muntstukken (zie kader). Of beter: een cryptografisch betaalmiddel dat in 2009 werd bedacht door - vermoedelijk - een groepje anonieme nerds die een ingewikkelde wiskundige puzzel hebben gelegd die bepaalt hoe de bitcoin werkt. Om de munt te kunnen gebruiken, heb je een virtuele wallet of portemonnee nodig die op een toestel met een internetverbinding of op een website staat. Transacties tussen gebruikers verlopen via deze portefeuille. Voor elke betaling wordt een unieke code aangemaakt die bestaat uit 36 cijfers en letters. Het COIV heeft, om de inbeslaggenomen Bitcoins te bewaren, een eigen 'wallet' aangemaakt.

Kritische massa

De FBI waarschuwde in 2012 voor het nieuwe fenomeen en ook de Europese Centrale Bank (ECB) kwam dat jaar met een rapport. De alternatieve munt valt buiten de controle van financiële instellingen, die bijvoorbeeld waken over inflatie. Als een kritische massa de bitcoin gaat gebruiken, zou de munt de waarde van 'echt' geld kunnen ondermijnen. Maar de ECB deed de bitcoin toen af als een marginaal verschijnsel.

De vrees van de FBI werd sneller bewaarheid. Omdat de munt via de unieke codes anoniem en via versleuteld verkeer van eigenaar wisselt, won de bitcoin snel aan populariteit in het criminele circuit. In het kader van de jacht op Silk Road, een ondergrondse laag van het internet dat wereldwijd bekend raakte als vrijplaats voor handel in drugs en andere illegale producten, nam de FBI 144.336 bitcoins in beslag in 2013. Aan de huidige koers hebben zij op dit moment een waarde van ruim 29,5 miljoen euro.

Een deel van de buit is per openbaar opbod verkocht voor een onbekend bedrag: 30.000 in juni en 50.000 in december. Dat is precies waar Theo Jacobs ook op rekt. "We willen zo snel mogelijk van die bitcoins af. Om elk veiligheidsrisico uit te sluiten." De virtuele munten worden regelmatig gestolen door hackers. "Wij stellen voor om de bitcoins te verkopen voor euro's."

Volatiele koers

Maar daarmee begeeft de overheidsdienst zich in een grijze zone. Effecten en aandelen mag het COIV niet verkopen zonder toestemming van de eigenaar. Voor de bitcoin bestaan er geen regels. Maar de koers is extreem volatiel. In enkele dagen tijd kan de waarde stijgen of zakken met enkele honderden euro's. Door het lage aantal bitcoins in omloop heeft een grote hack of veiling onmiddellijk impact op de waarde. En het COIV mag niet speculeren met de producten die het in beslag neemt. Als de eigenaar van de bitcoins wordt vrijgepleit, moet het COIV ze terugbetalen.

Justitie is in snelheid gepakt: een vergadering over de virtuele munt was later deze maand gepland. Jacobs waarschuwde begin januari in een interview in Humo voor de opmars van de munt in het criminele milieu. Hij hoorde van een Duitse collega hoe een stuntelende agent in een klap duizenden bitcoins van een telefoon liet verdwijnen. Het is onmogelijk om 'geld' na een transactie te recupereren. Het betalingsverkeer is versleuteld en er is geen controle-orgaan. Het COIV werkt nu aan een voorstel tot bitcoin-procedure voor het college van procureurs-generaal.

SOFIE VANLOMMEL ■